УТВЪРДИЛ:

ЧЛ.-КОР. ЕВЕЛИНА СЛАВЧЕВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА БАН

АМОРТИЗАЦИОННА ПОЛИТИКА

НА

БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

БАН, 2026 година

Считано от 01.01.2026 г.

Съдържание

I. ОСНОВНИ ОПРЕДЕЛЕНИЯ ИЗПОЛЗВАНИ В АМОРТИЗАЦИОННАТА ПОЛИТИКА НА БАН.....3

Амортизационната политика включва принципи, бази, методи, правила и процедури за отразяване на намалението на отчетните стойности на счетоводните обекти през определен отчетен период. 3

II. КЛАСИФИЦИРАНЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИТЕ АКТИВИ НА МАТЕРИАЛНИ И НЕМАТЕРИАЛНИ 5

1. Дълготрайни материални активи 5

2. Нематериални дълготрайни активи 6

III. КЛАСИФИЦИРАНЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИТЕ АКТИВИ НА АМОРТИЗИРУЕМИ И НЕАМОРТИЗИРУЕМИ 6

3.1 Амортизируем актив 7

3.2. Неамортизируеми активи 7

IV. СТОЙНОСТЕН ПРАГ НА СЪЩЕСТВЕНОСТ 8

Стойностният праг на същественост.....8

V. ПРЕДПОЛАГАЕМ СРОК НА ГОДНОСТ.....8

VI. ПРЕДПОЛАГАЕМА ОСТАТЪЧНА СТОЙНОСТ.....10

VII. МЕТОД НА АМОРТИЗАЦИЯ 12

VIII. СТАРТИРАНЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА НАЧИСЛЯВАНЕТО НА АМОРТИЗАЦИИ 12

IX. СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА АМОРТИЗАЦИЯТА.....13

X. ДРУГА ИНФОРМАЦИЯ 16

XI. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ 22

Съгласно чл. 65 от Закона за счетоводството, амортизации в бюджетните организации се начисляват на основание акт на Министерския съвет.

Министерският съвет, с ПМС № 380 от 29.12.2015 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2016 г., чл. 67, ал. 1, постанови бюджетните организации да предприемат необходимите мерки и действия за преминаване към отчитане на начисляването на амортизации на нефинансови дълготрайни активи.

На основание цитираното постановление, МФ издаде ДДС № 05/30.09.2016 г. за начисляването на амортизации на нефинансовите дълготрайни активи от бюджетните организации.

Считано от 01.01.2017 г. в структурата на Българската академия на науките стартира начисляването на амортизации на нефинансовите дълготрайни активи като регулярен отчетен процес. Начисляването на амортизации е насочено най – вече към отразяването по синтетичен начин на потока на потреблението на икономическите изгоди и потенциал на нефинансовите дълготрайни активи за периода от придобиването до тяхното отписване.

I. ОСНОВНИ ОПРЕДЕЛЕНИЯ ИЗПОЛЗВАНИ В АМОРТИЗАЦИОННАТА ПОЛИТИКА НА БАН

Амортизационната политика включва принципи, бази, методи, правила и процедури за отразяване на намалението на отчетните стойности на счетоводните обекти през определен отчетен период.

Основни дефиниции свързани с прилагане на амортизационната политика на БАН и всички разпоредители с бюджет в системата на БАН са:

а) **амортизация** – систематично разпределяне на стойността на амортизируем актив за предполагаемия му срок на годност (използване) за отразяване на процеса на потреблението на икономическите изгоди и потенциал, свързан с актива;

б) **метод на амортизация** – начинът, по който се определя (и разпределя) амортизацията през отделните отчетни периоди в рамките на срока на годност на амортизируемия актив;

в) **амортизируем актив** – нефинансов дълготраен актив, който подлежи на амортизация съгласно приложимата за бюджетните организации и предприятия по чл. 165, ал. 1 от Закона за публичните финанси /ЗПФ/ счетоводна рамка;

г) **разход за амортизация** – разходът, признат за отчетния пероди, получен в резултат на разпределяне на амортизируемата стойност на даден актив през предполагаемия му срок на годност;

д) **акумулирана амортизация** – сборът от начислените амортизации през отчетните периоди от началото на срока на годност на амортизируемия актив до момента, вкючително преизчисления, преоценки и други подобни корекции;

е) **срок на годност** – периодът, през който се предполага, че амортизиремият актив ще бъде използван или количеството продукция, услуги или други измерими

икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от използването на амортизируемия актив;

ж) **амортизируема стойност** – стойността на амортизируемия актив, която подлежи на амортизация през предполагаемия му срок на годност. Тази стойност се изчислява като разлика между отчетната стойност на актива и неговата остатъчна стойност;

з) **амортизационна квота** – частта от амортизируемата стойност, която се разпределя между отделните отчетни периоди;

и) **амортизационна норма** – частта от амортизируемата стойност, определена като съотношение с други показатели, свързани с актива, по един от следните начини: в процент – съотношението между амортизируемата стойност, приета за сто, и срока на годност на амортизируемия актив в години; като коефициент на база очаквана производителност (производствен капациет) – съотношението между амортизируемата стойност и продукция, услуги или други измерими икономически изгоди и потенциал, които се очаква да бъдат получени/реализирани от използването на актива;

й) **отчетна стойност** – стойността, по която активът се води счетоводно в предприятието;

к) **остатъчна стойност** – предполагаемата стойност, която се очаква да се получи от амортизируемия актив при изтичането на срока му на годност след изваждането му от употреба;

л) **балансова стойност** – стойността, по която активът се отразява в счетоводния баланс. Тази стойност представлява разликата между отчетната стойност и акумулираната амортизация. Тя не може да бъде по-ниска от остатъчната стойност на актива.

В Сметкоплана на бюджетните организации (СБО) са предвидени **два типа сметки за отразяването на двете страни на процеса на амортизацията**:

- сметки за отчитане на (разходни) потоци — сметки от подгрупа 603 „Разходи за амортизации“ от СБО за начислените разходи за амортизация за съответния период;
- сметки за отчитане на наличности (коректив на отчетната стойност на съответните активи) — сметки от група 24 „Амортизация на дълготрайни активи“ на СБО за акумулираната амортизация към определена дата.

Структурата от сметки от група 24 „Амортизация на дълготрайни активи“ съответства еднозначно на балансовите позиции за съответните нефинансови дълготрайни активи, което позволява данните от съответната сметка от група 24 „Амортизация на дълготрайни активи“ да бъдат автоматично отнесени в баланса като коректив (намаление на отчетната стойност) за съответната балансова позиция, без да е необходимо допълнителна идентификация на аналитично ниво.

Аналогично, тъй като в отчета за приходите и разходите е предвидена само една позиция за разходите за амортизации, по нея ще се отнесат салдата на всички сметки от подгрупа 603 „Разходи за амортизации“ (преди приключвателните операции).

Сметките от подгрупа 603 „Разходи за амортизации“ са с режим на приключване като всички останали сметки от раздел 6. Те се приключват в края на годината (след изготвяне на подлежащата на представяне в МФ оборотна ведомост) със сметка 1201 „Изменение на нетните активи за периода“.

II. КЛАСИФИЦИРАНЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИТЕ АКТИВИ НА МАТЕРИАЛНИ И НЕМАТЕРИАЛНИ

Възприетият подход за класифициране на активите на **дълготрайни материални активи и нематериални дълготрайни активи** в БАН е в съответствие с дефинициите, дадени в СС 16 *Дълготрайни материални активи* и СС 38 *Нематериални дълготрайни активи.*

1. Дълготрайни материални активи

Съгласно т. 2 от СС 16 дълготрайните материални активи са установими нефинансови ресурси, придобити и притежавани от предприятието, които:

а) имат натурално-веществена форма;

б) се използват за производството и/или доставката/продажбата на активи или услуги, за отдаване под наем, за административни или за други цели;

в) се очаква да бъдат използвани през повече от един отчетен период;

г) имат стойност равна или по-голяма от определения праг на същественост, съгласно счетоводната политика на БАН.

При изготвяне на амортизационния план на дълготрайните материални активи, БАН и разпоредителите в системата ѝ се съобразяват освен с определенията, дадени в СС 16 *Дълготрайни материални активи* и с показателите установимост, притежание, икономическа изгода и балансова стойност.

Установимост е възможност за определяне на връзката между конкретен дълготраен материален актив и черпенето на икономическата изгода от него. Очакваната икономическа изгода може да произтича от комбинираното действие на група активи, при което изгодите не могат да се разграничат по конкретни активи. В този случай дълготрайният материален актив се определя (идентифицира) въз основа на: притежаваните от бюджетната организация права върху актива отделно от другите активи; възможността активът да се изведе от бюджетната организация отделно от другите активи.

Притежание е правото на бюджетната организация да получава очакваните икономически изгоди от дълготрайния материален актив, което произтича от: придобитите от БАН съгласно действащото законодателство права върху актива; възможността на БАН да ограничи достъпа на други до икономическите изгоди от актива.

Икономическа изгода е постигане (пряко или косвено) в хода на употребата на дълготрайния материален актив на: увеличение на приходите; намаление на разходите.

Балансова стойност - сумата, с която един актив се признава във финансовия отчет, след като се приспаднат всички натрупани за него амортизации и се коригира със загубите от обезценката им и с извършените преоценки.

В съответствие с изискванията на т. 3.1 от СС 16 *Отчитане на амортизации* БАН признава и отчита един актив като дълготраен материален актив, когато:

а) отговаря на определението за дълготраен материален актив;

б) стойността на актива може надеждно да се изчисли;

в) БАН очаква да получи икономически изгоди, свързани с актива;

Дълготрайните материални активи, които се състоят от разграничими съставни части, отговарящи поотделно на критериите за дълготраен материален актив, могат да бъдат разделени на своите съставни части и всяка част да се третира като самостоятелен актив (т. 3.2 от СС 16). Това е необходимо, когато съставните активи имат различни полезни срокове на годност или по различен начин осигуряват икономическа изгода за бюджетната организация.

2. Нематериални дълготрайни активи

2.1. Съгласно т. 2 от СС 38 **нематериалните дълготрайни активи** са установими нефинансови ресурси, придобити и контролирани от БАН, които:

- нямат физическа субстанция (въпреки че могат да се съдържат във физическа субстанция, или носителят им може да има физическа субстанция);
- са със съществено значение при тяхната употреба;
- от използването им се очаква икономическа изгода.

2.2. Съгласно т. 3.1. от СС 38 *Нематериални дълготрайни активи,* един актив се признава и се отчита като нематериален дълготраен актив, когато:

а) отговаря на определението за нематериален актив;

б) при придобиването му може надеждно да се оцени;

в) от използването на актива се очакват икономически изгоди, доказани със:

- наличие или план за набавяне на достатъчно ресурси, позволяващи на бюджетната организация да получи очакваните икономически изгоди;
- възможност ефективно да изпълнява функционалната си роля в съответствие с намерението на БАН относно употребата му;
- ясно дефинирана и конкретизирана техническа осъществимост;

г) имат стойност равна или по-голяма от определения праг на същественост съгласно счетоводната политика на БАН (с изключение на програмните продукти, които се признават балансово, независимо от стойността, на която се придобиват).

III. КЛАСИФИЦИРАНЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИТЕ АКТИВИ НА АМОРТИЗИРУЕМИ И НЕАМОРТИЗИРУЕМИ

Възприетият подход за класифициране на активите на **амортизируеми** и **неамортизируеми** в БАН е в съответствие с т. 9, буква „в" и т. 23 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г.

3.1 Амортизируем актив е нефинансов дълготраен актив, който подлежи на амортизация в съответствие с приложимата за бюджетните организации и предприятията по чл. 165, ал. 1 от ЗПФ счетоводна рамка (т. 9, буква „в" от ДДС № 05 от 30.09.2016 г.) .

3.2. Неамортизируеми активи са тези, на които ***не се начислява амортизация*** в съответствие с дадените указания в т. 23 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г., а именно:

а) земи, гори и трайни насаждения;

б) активи с историческа и художествена стойност (включително музейни експонати);

в) книги в библиотеките;

г) активи в процес на придобиване;

д) придобити и временно съхранявани от бюджетна организация нефинансови дълготрайни активи, които подлежат на разпределение/предоставяне/прехвърляне на други бюджетни организации, включително в рамките на БАН;

е) приети от държавен/общински орган за временно съхранение, управление и продажба (или друга реализация) на конфискувани, отнети и изоставени в полза на държавата/общината нефинансови дълготрайни активи, включително придобити от държавата/общината такива активи на нейни длъжници в производството по несъстоятелност;

ж) нефинансови дълготрайни активи, които са в процес на реализация (включително и при ликвидация на съответните дейности и обособени звена);

з) трайно неупотребявани в дейността на бюджетната организация нефинансови дълготрайни активи (за срок повече от една година) при условие, че бюджетната организация изрично ги е идентифицирала и е изготвила реалистична обосновка за това. В случай, че активите започнат да се използват отново като нефинансови дълготрайни активи, за тях отново започва да се начислява амортизация;

и) амортизируеми активи, които след реконструкция, преустройство и/или ремонт или в резултат на други събития са трансформирани в активи с историческа и художествена стойност;

й) активи, за които с указание на Министерството на финансите изрично е определено да не се амортизират, а да се прилага само обезценка (това положение не изключва възможността за съответните активи да се прилага модел на последваща преоценка, доколкото изрично не е определено друго с указания на Министерството на финансите);

к) напълно амортизираните (до остатъчна стойност) активи, доколкото балансовата стойност не е увеличена чрез преоценка на актива или не е ревизирана в посока намаление оценката на бюджетната организация за остатъчната стойност на актива;

л) други нефинансови активи, определени със стандартите и/или указанията по чл. 164, ал. 1 и 3 от ЗПФ.

м) разпоредбата за трайно неупотребявани в дейността на бюджетната организация нефинансови дълготрайни активи (за срок от над една година) **се прилага и в случаите,**

когато БАН е получила/придобила актив безвъзмездно от други бюджетни организации, който се очаква да бъде реално използван като амортизируем актив в дейността на бюджетната организация след срок, не по-малък от една година от придобиването му, независимо че преди това прехвърлителят може да е ползвал актива.

IV. СТОЙНОСТЕН ПРАГ НА СЪЩЕСТВЕНОСТ

Стойностният праг на същественост в съответствие с т. 90 от ДДС № 11/2025 г. считано от 01.01.2026 г. на основание т. 32 от указание на МФ ДДС 5/2016 г., размерът на първоначалната отчетна стойност за признаване на дълготрайни материални и нематериални активи при тяхното придобиване в системата на БАН е **1 000 евро** без **ДДС** с изключение на компютрите и компютърните конфигурации, чийто стойностен праг е **500 евро без ДДС**.

Амортизируемите активи с първоначална отчетна стойност **от стойностния праг до 1 500 евро** включително без ДДС да се амортизират **за две** години. Очакваният реален срок на годност на тези активи може да е по-голям. Съгласно **т. 30.6. от ДДС 5/2016 г.** възможността за двегодишен срок за амортизиране не се прилага за компютърните конфигурации, освен когато очакваният реален срок на годност е две години (например в случаите на закупени такива активи втора употреба).

Изключение могат да правят придобити втора употреба (използвани) активи (с изключение на сгради и нематериални дълготрайни активи), БАН следва да отчете вече изтеклия период на използване и да определи остатъчния полезен срок на актива.

В тези случаи определянето на полезния срок и остатъчната стойност се извършва въз основа на професионална преценка, като се вземат предвид техническото състояние на актива, степента на износване, очакваната интензивност на използване и други релевантни фактори.

Направените преценки се документират чрез изготвяне на индивидуален протокол за съответния актив, съставен от назначена със заповед комисия. В протокола се отразяват най-малко:

- описание и идентификация на актива;
- установено техническо състояние;
- оценка на оставащия полезен срок;
- определена остатъчна стойност (ако е приложимо);
- мотиви за направените преценки.

V. ПРЕДПОЛАГАЕМ СРОК НА ГОДНОСТ

В БАН възприетият подход при определянето на **срока на годност** на амортизируемите активи е в съответствие с насоките, дадени в т. 3 от СС 4 *Отчитане на амортизации* и т. 30 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г.

Съгласно т. 9, буква „е" от ДДС № 05 от 30.09.2016 г., **срок на годност** е периодът, през който се предполага, че амортизируемият актив ще бъде използван или количеството продукция, услуги или други измерими икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от използването на амортизируемия актив.

Насоките, дадени в т. 3 от СС 4 *Отчитане на амортизации* включват отделни фактори, които са съществени при физическото износване или моралното остаряване, на амортизируемия актив, както и при ограничения върху неговото ползване (правни, фактически), **с които БАН се съобразява при определяне на срока на годност на амортизируемите активи:**

а) предполагаемото физическо износване включва:

- гаранционния срок;
- степента на използване на възможностите (натоварването) на актива;
- условията, при които ще се ползва активът;
- предоставената информация от предприятието производител за срока на безаварийното ползване на актива в зависимост от условията на ползването и натоварването му;
- възможността на предприятието да извършва икономически обосновани разходи за поддържане на физическото състояние на актива или възможността за сключване на договори за поддръжка на актива от други предприятия;
- обвързаността на употребата на актива с други активи в предприятието - в този случай е възможно срокът на годност на актива да зависи от срока на годност на обвързаните с неговата употреба други активи;
- експертните мнения;
- наличието на договор за подмяна на актива след изтичането на определен срок, от който предприятието смята да се възползва;
- натрупания в предприятието опит в ползването на подобен вид активи и др.;

б) предполагаемото морално остаряване включва:

- плановете, приети от предприятието, за поетапно или цялостно обновление, прекратяване или промяна на досегашната му дейност;
- вероятността на пазара да се появи усъвършенстван вариант на актива, който икономически да е по-изгоден за употреба в дейността на предприятието;
- моралното остаряване на ползваната в предприятието технология;
- прогнозираните промени в пазарното търсене на произвежданите от предприятието продукти и услуги чрез актива;
- възможността активът да се ползва и за други, различни от тези при закупуването му цели;
- прогнозите на специалисти за моралното остаряване на актива и др.

в) ограниченията върху ползването на актива - правни, фактически и др.

Посоченият подход се прилага за всички класове амортизируеми активи, с изключение на активите по т. 30.6 и т. 31–35 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г., за които срокът на годност се определя по специалните правила, а именно:

- компютърните конфигурации, освен когато реалният им срок на ползване съвпада с предполагаемия срок на годност;
- когато първоначалната отчетна стойност на актива е очевидно нереално занижена и тя би надвишавала 1500 евро при преоценка;
- при безсрочно предоставени от държавата/общините за управление амортизируеми активи, когато тези активи са заведени по баланса на БАН по сметките от раздел 2 *Дълготрайни активи*;
- капитализирани разходи за основен ремонт и реконструкция (отчетени по сметка 2091) за задбалансово заведени (по сметка 9110) от бюджетната организация наети/предоставени ѝ за ползване за определен срок амортизируеми активи - същите се амортизират за по-краткия от двата срока: очаквания икономически полезен живот на капитализираните разходи или остатъчния срок на наема/ползването на актива.
- за амортизируемите активи, придобити чрез финансов лизинг се определя срок на годност по общия ред. В случай, че към датата на придобиване на актива чрез финансов лизинг е налице голяма вероятност бюджетната организация да върне актива на лизингодателя преди или към края на лизинговия договор, срокът на годност на актива се определя в рамките на срока на лизинговия договор. По подобен начин се процедира и за амортизиране на капитализираните разходи за основен ремонт на придобит чрез финансов лизинг актив, като в случай, че се очаква активът да бъде върнат в рамките на срока на лизинговия договор, срокът за амортизиране на тези разходи се определя за по-краткия от двата срока: очаквания икономически полезен живот на капитализираните разходи или остатъчния срок на наема/ползването на актива.

В съответствие с т. 50 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г., БАН допуска, когато даден актив включва отделни разграничими и заменяеми (подновяеми при основен ремонт или реконструкция) съществени (като стойност) компоненти със срок на годност, различен от този на целия актив, разработването на отделен амортизационен план за съответния компонент, доколкото амортизируемата стойност на целия актив може да се разпредели на разумна база между този компонент и останалата част на актива.

VI. ПРЕДПОЛАГАЕМА ОСТАТЪЧНА СТОЙНОСТ

В съответствие с дадените указания от Министерството на финансите в т. 9, буква „л" от ДДС № 05 от 30.09.2016 г. ***остатъчната стойност*** е предполагаемата остатъчна стойност, която се очаква да се получи от амортизируем актив при изтичането на срока му на годност след извеждането му от употреба.

БАН определя в амортизационния план очаквана предполагаема остатъчна стойност само на някои активи от следните категории:

Категория активи	Описание
Категория 01	Масивни сгради (Административни сгради, общежития, почивни станции, учебни центрове и др., отчитани по сметки 2031, 2032, 2038 и в някои случаи по 2039)
Категория 02	Полумасивни и паянтови сгради (гаражи, павилиони, халета, складове, производствени, стопански сгради и др., отчитани по сметка 2039)
Категория 03	Машини, съоръжения, производствено оборудване, апаратура и други ДМА (Активи, отчитани по сметки 2049, 2091 и 2099)
Категория 04	Транспортни средства (Активи, отчитани по сметки 2051 и 2059)
Категория 08	Инфраструктурни обекти (Активи отчитани по сметка 2202)
Категория 09	Специфични активи

За активите, за които се определя 2-годишен срок на амортизиране на основание дадените указания от Министерството на финансите в т. 30 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г., БАН не определя остатъчна стойност.

В съответствие с т. 4.1 от СС 4 при определяне на остатъчната стойност на амортизируемия актив се имат предвид очакваните разходи по извеждането на актива от употреба, които се приспадат от предполагаемата остатъчна стойност. Те могат да бъдат:

а) разходи, свързани с бракуването на актива, които се коригират със сумата на материалите и резервните части, получени при бракуването на актива;

б) разходи, свързани със замяната на актива с друг актив или с продажбата му - транспортни, товаро-разтоварни, комисионни и т.н.;

в) разходи, свързани с възобновяване на средата, върху която активът оказва влияние.

Не се начислява амортизация за активите, чиято балансова стойност е в рамките на очакваната им остатъчна стойност, доколкото не са налице основания за увеличаване чрез преоценка на балансовата стойност на актива. Тази разпоредба не се прилага за активите, за които се възприема подход на игнориране на остатъчната стойност (съгласно т. 4.2 от СС 4 *Отчитане на амортизации* и т. 68 от ДДС № 05 от 2016 г.).

БАН, в съответствие с т. 4.2 от СС 4, определя да се пренебрегне остатъчната стойност на амортизируемите активи като незначителна в размер до 2 % вкл. от отчетната стойност. Амортизируемата стойност на активите в тези случаи е равна на отчетната им стойност.

В съответствие с т. 41 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г. БАН определя % остатъчна стойност на амортизируемите активи съгласно ***Приложение № 3 Категории амортизируеми активи, годишни амортизационни норми и остатъчна стойност***

VII. МЕТОД НА АМОРТИЗАЦИЯ

БАН възприема линейния метод на амортизация на активите. Изборът на ***метода на амортизация*** в БАН отразява модела на потребление на икономическите изгоди и потенциал, съдържащи се в амортизируемия актив. Предвид естеството на дейността на БАН и в съответствие с дадените указания в т. 44 от ДДС № 05 от 2016 г., линейният метод е най-подходящ за амортизиране на всички класове нефинансови активи в БАН и в нейните подведомствени разпоредители с бюджет.

Този метод се прилага, тъй като БАН не може да определи ползата от употребата на активите в рамките на срока на годност, поради целта на използването на нефинансовите активи в повечето случаи за административни нужди.

При линейния метод амортизацията се разпределя пропорционално на периодите, които обхващат предполагаемия срок на годност на амортизируемия актив.

ГАН (%) = 100 / срока на използване в години

ГАК = АС * ГАН (%)

МАК = ГАК / 12

Годишната амортизационна норма (ГАН) е равна на сто разделено на срока на годност в години.

Годишната амортизационна квота (ГАК) е равна на амортизируемата стойност умножена по годишната амортизационна норма.

Месечната амортизационна квота (МАК) е равна на годишната амортизационна квота разделена на 12 месеца.

Избраният метод на амортизация се прилага последователно през отделните отчетни периоди.

VIII. СТАРТИРАНЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА НАЧИСЛЯВАНЕТО НА АМОРТИЗАЦИИ

Начисляването на амортизацията **започва от месеца, следващ месеца,** в който амортизируемият актив е придобит или въведен в употреба (за идентифицираните като трайно неупотребявани активи подновяването на начисляването на амортизациите започва от месеца, когато отново започват да се ползват в дейността на министерството като амортизируем актив).

Начисляването на амортизацията **се преустановява от месеца, следващ месеца**, в който амортизируемият актив е изведен от употреба, независимо от причините за това (за активите, които са определени като трайно неизползвани - от съответния месец, определен от министерството с обосновка при идентифициране на актива като трайно неизползван).

Начисляването на амортизациите се извършва ежемесечно.

Амортизируемите активи, придобивани чрез СЕС, се считат за придобити/въведени в употреба **в месеца на прехвърляне** от СЕС и трайното им завеждане в БЮДЖЕТ или ДСД. **Прехвърлянето на придобитите** в СЕС активи в отчетна област „Бюджет“ или „ДСД“ **се извършва месечно**.

При прехвърляне на амортизируеми активи между второстепенни разпоредители с бюджет в рамките на системата на БАН, се запазва балансовата стойност на отчитане на актива след прехвърлянето. Съответната единица-получател завежда актива чрез подхода на директно завеждане по нетна (балансова) стойност, съгласно т.21 б от ДДС № 05/30.09.2016 г. Получателят продължава да амортизира актива като заложи същия остатъчен срок на актива и същите параметри на останалите компоненти от досегашния амортизационен план на прехвърлителя (въз основа представена от прехвърлителя информация) или да заложи изцяло нов амортизационен план въз основа на негова преценка за съответните компоненти.

В случаите на безвъзмездно прехвърляне на амортизируеми активи между бюджетни организации в системата на различни първостепенни разпоредители също се използва подхода на директно завеждане на актива по балансова стойност, като в случая получателят на актива следва да амортизира нефинансовия дълготраен актив в съответствие със счетоводната си политика, съгласно т. 22 от ДДС № 05/30.09.2016 г.

След първоначалното признаване, всички активи се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка.

Обезценката на амортизируем нефинансов дълготраен актив се прилагат спрямо балансовата стойност, като при съответните записвания не се засягат сметките от група 24, а увеличенията /намаленията на балансовата стойност се отразяват само по сметките от група 20, 21 и 22.

IX. СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА АМОРТИЗАЦИЯТА

За начисляването на амортизациите се вземат следните счетоводни записвания:

♦ за амортизация на дълготрайните материални активи от гр. 20:

Дт с/ки 6032-6036, 6039
Кт с/ки 2412-2416, 2419

♦ за амортизация на дълготрайните нематериални активи от гр. 21:

Дт с/ка 6030
Кт с/ка 2420

♦ за амортизация на дълготрайните материални активи от гр. 22:

Дт с/ка 6037
Кт с/ка 2417

Разходът за амортизация се начислява в отчетната група (стопанска област), където е позициониран активът към датата на стартиране на начисляването на амортизациите. **В отчетна група СЕС амортизации не се начисляват,** тъй като отчитането по съответните проекти е временно. Съгласно счетоводната си политика БАН възприема подходът придобитите в отчетна група (стопанска област) СЕС нефинансови активи, които остават за ползване в отчетността на звената, придобили тези активи, да се прехвърлят в отчетна група (стопанска област) Бюджет или ДСД (в зависимост от естеството на придобития актив) ***веднага след приключване на процеса на тяхното придобиване.*** Прехвърлянето се извършва чрез сметки 7601 и 7603 при придобиване на ***всеки отделен актив.*** (Указания по този въпрос са дадени и в т. 36 от ДДС № 03 от 2016 г. и в т. 17 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г.)

За всички случаи на отписване на нефинансов дълготраен актив (продажба, безвъзмездно прехвърляне, липси, кражби, брак и др), отписването се извършва по балансова стойност (отчетната стойност, намалена с акумулираната амортизация) и се съставя следното счетоводно записване:

Дт с/ки гр. 24 – със сумата на акумулираната амортизация (АА)
Дт с/ки 613, 614, 64, 6992, 76Х2 – със сумата на балансовата стойност (ОС-АА)
Кт с/ки гр. 20, 21 и 22 – със сумата на отчетната стойност (ОС)

В случай на продажба на отчитани в област ДСД амортизируеми нефинансови дълготрайни активи от гр. 22 (на практика, това са само инфраструктурните обекти по сметка 2202) и сметка 2099, тя следва да се отразява в БЮДЖЕТ, включително и балансовата стойност на продадените амортизируеми активи, която се прехвърля от ДСД в БЮДЖЕТ.

Използват се следните счетоводни записвания:

♦ Записвания в ДСД:

<u>За отписване на продадените активи:</u>
Дт с/ки 2417 и/или 2419 – с акумулираната амортизация
Дт с/ка 7602 – с балансовата стойност
Кт с/ки 2202 и/или 2099 – с отчетната стойност

♦ Записвания в БЮДЖЕТ:

Дт с/си 6132 и/или 6149 – с балансовата стойност
Кт с/ка 7602 – с балансовата стойност

<u>За отразяване на приходите от продажба:</u>
Дт с/ки гр.41, 48, 50 и др.
Кт с/ки 7132 и 7149

При прехвърляне на амортизируем актив между звена на БАН се възприема **подхода на брутно отразяване на отчетната стойност на акумулираната амортизация.**

Звеното – прехвърлител отписва актива със следната счетоводна статия:

Дт с/ки с/ки гр.24 – с акумулираната амортизация (АА)
Дт с/ка 7600 – с балансовата стойност на актива (ОС-АА)
Кт с/ки гр. 20, 21 и 22 – с отчетната стойност на актива (ОС)

Звеното – получател завежда актива със следната счетоводна статия:

Дт с/ки гр. 20, 21 и 22 – с отчетната стойност на актива (ОС)
Кт с/ка 7600 – с балансовата стойност на актива (ОС-АА)
Кт с/ки гр.24 – с акумулираната амортизация (АА)

(Указания за прилагането на сметка 7600 при прехвърляне на активи и пасиви са дадени в т. 37 от ДДС № 03 от 31.03.2016 г.)

При прехвърляне на амортизируеми активи между разпоредителите в системата на БАН (вътрешни разчети) **получателят на актива залага нов амортизационен план** въз основа на своя преценка за съответните компоненти или да продължи да амортизира актива, като заложи същия остатъчен срок на актива и същите параметри на останалите компоненти от досегашния амортизационен план на звеното – прехвърлител (въз основа на предоставена от звеното – прехвърлител информация).

Прехвърлянето на амортизируеми активи между бюджетни организации в рамките на различни първостепенни разпоредители с бюджет се отразява от прехвърлителя и получателя по съответните сметки 76Х2 (7612, 7642, 7652) по балансова стойност, фигуриращa в отчетността на бюджетната организация – прехвърлител.

♦ Записвания в **организацията – прехвърлител:**

Дт с/ки 2417 или 2419 – с акумулираната амортизация
Дт с/ка 76Х2 – с балансовата стойност
Кт с/ки гр. 20, 21 и 22 – с отчетната стойност

♦ Записвания в **организацията – получател:**

Дт с/ки 20, 21 и 22 – с балансовата стойност
Кт с/ка 76Х2 – с балансовата стойност

<u>Забележка:</u> При прехвърляне на активи между различни ПРБ получателят не може да завежда актива чрез подхода на брутно отразяване.

След прехвърлянето получателят може да направи преоценка на актива съгласно т. 20.6.9 от ДДС № 20 от 2004 г. и може да амортизира нефинансовия дълготраен актив в съответствие със счетоводната си политика.

Във всички случаи на прехвърляне на амортизируеми активи се съставя протокол, към който се прилага и индивидуалния амортизационен план на прехвърления актив ***/Приложение № 4 Приемо-предавателен протокол/***

В случаи в които имуществено и организационно обособени единици се извеждат или въвеждат от/във публичния сектор към/от други сектори на икономиката се използват сметките от подрупа 769. Прехвърлянето на амортизируеми активи между бюджетни организации и други сектори на икономиката в рамките на различни първостепенни разпоредители с бюджет се отразява от прехвърлителя и получателя по съответните сметки 769Х (7692, 7693, 7694, 7695) по балансова стойност, фигурираща в отчетността на бюджетната организация – прехвърлител/получател.

♦ Записвания в **бюджетната организация – прехвърлител:**

Дт с/ки 2417 или 2419 – с акумулираната амортизация
Дт с/ка 769Х – с балансовата стойност
Кт с/ки гр. 20, 21 и 22 – с отчетната стойност

♦ Записвания в **бюджетната организация – получател:**

Дт с/ки 20, 21 и 22 – с балансовата стойност
Кт с/ка 769Х – с балансовата стойност

Забележка: ***При прехвърляне на активи от извънбюджетни към бюджетни организации получателят не може да завежда актива чрез подхода на брутно отразяване.***

След прехвърлянето получателят може да направи преоценка на актива съгласно т. 20.6.9 от ДДС № 20 от 2004 г. и може да амортизира нефинансовия дълготраен актив в съответствие със счетоводната си политика.

Във всички случаи на прехвърляне на амортизируеми активи се съставя протокол, към който се прилага и индивидуалния амортизационен план на прехвърления актив.

X. ДРУГА ИНФОРМАЦИЯ

10.1. Допълнителна информация, съобразена със спецификата на БАН

Тази информация се представя допълнително по субективна преценка на БАН в съответствие с нейната специфика и характер на дейностите, а именно:

а) за компютърните конфигурации втора употреба и тези, които са морално остарели се прилага 2-годишен срок на годност, когато същият е реален срок на ползване;

б) на основание изискванията, дадени в т. 7.1 и т. 7.2 от СС 4 *Отчитане на амортизации,* в БАН полезният срок се преразглежда едновременно с извършване на годишната инвентаризация на дълготрайните материални и нематериални активи и ако очакванията се различават значително от определения преди това полезен срок на годност, същият да се коригира, както и начислената амортизация за текущия и бъдещи периоди.

в) промяната на срока на годност се обосновава писмено и се докладва на ръководството на бюджетната организация;

г) отчетната стойност на амортизируемия актив се преизчислява при обезценка, или преоценка, основен ремонт и подобрения в резултат на което се променя и размер на разходите за амортизация;

д) при първоначалното определяне на остатъчния срок на годност на амортизируемите активи се допуска да се определи един и същи срок за еднакви по вид активи, при условие, че активите са придобити в рамките на относително близък период и са със сходно физическо състояние и разликите в техните очаквани остатъчни срокове на годност варират в близки граници;

10.2. Допълнително пояснение към състава на неамортизируемите активи

а) за новопридобити активи се считат тези за периода до въвеждането им в употреба, за които е необходимо предприятието да изпълни определени изисквания (практически или технологични) за въвеждането им в употреба;

б) не се считат за неупотребявани активи в дейността на предприятията тези активи, които изискват пробни, контролни или предпускови периоди, както и поетапно въвежданите в употреба - за срока на посочените периоди;

в) за активите в процес на придобиване не се начислява амортизация, независимо от начина – чрез възлагане или по стопански начин;

г) при трайно неупотребявани в дейността активи за повече от една година независимо от причините, звената на БАН изрично ги идентифицират. Изготвят обосновка за вземането на това решение за извеждането на активите от употреба и изискванията, при изпълнението на които ще се осъществи повторното въвеждане на активите в употреба. В случай, че активите започнат да се използват отново като нефинансови дълготрайни активи, за тях звената на БАН продължават да начисляват амортизация.

д) определя разпределението на годишната амортизационната квота да бъде отразено в обобщените амортизационни планове **месечно.**

10.3. Начисляването и преустановяването на начисляването на амортизацията

а) Начисляването на амортизациите **започва от месеца, следващ месеца,** в който амортизируемият актив е придобит или въведен в употреба (по-късната от двете дати). Въвеждането в употреба се документира със съставянето на Протокол ***/Приложение № 5 Протокол за въвеждане в употреба на ДА/*** от специално назначена от всяко звено Постоянно действаща комисия за преглед на дълготрайните нефинансови активи ***/Приложение № 1 Заповед за постоянно действаща комисия/.***

б) За идентифицираните като трайно неупотребявани активи по т.23, буква «з» от ДДС 05 / 2016 г. подновяването на начисляването на амортизациите започва **от месеца,** когато те отново започват да се ползват в дейността на звеното като амортизируеми активи.

в) Начисляването на амортизациите **се преустановява от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е изваден от употреба**, независимо от причините за това. За активите по т.23, буква «з» от ДДС 05 / 2016 г. начисляването на амортизациите се преустановява от съответния месец, определен от звеното с обосновката при идентифициране на актива като трайно неизползваем;

г) Амортизируемите активи, придобити **чрез СЕС,** се считат за придобити/въведени в употреба **в месеца на прехвърляне от СЕС** и трайното им завеждане в Бюджет или ДСД;

д) с въвеждането на амортизациите на нефинансовите дълготрайни активи не се извършва прекласификация на нефинансов дълготраен актив в краткотраен актив поради спад на стойността под прага на същественост.

10.4. Амортизационен план и инвентарна книга

В съответствие с т. 48 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г. във връзка с насоките, дадени в 8.1 от СС 4 *Отчитане на амортизации*, минималният брой задължителни реквизити за БАН са съгласно утвърден Амортизационен план ***/Приложение № 6 „Амортизационен план“/***

БАН и подведомствените ѝ разпоредители с бюджет разработват обобщени амортизационни планове на ниво счетоводни сметки съгласно указанията, дадени в т. 54 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г.

Инвентарна книга за дълготрайните нефинансови активи се води като отделен регистър и съдържа основните данни за идентификацията, придобиването, въвеждането в употреба, отчетната стойност, местонахождението и лицето, на което е предоставен активът. Инвентарна книга се води по образец ***/Приложение № 1 „ Инвентарна книга“/.***

10.5. Промени в отчитането на амортизацията

В съответствие с т. 6.5 от СС 4 *Отчитане на амортизациите,* промени в отчитането на амортизациите в БАН се правят по изключение и могат да произтичат от:

а) определяне на нов метод за амортизация на група от сходни амортизируеми активи - при промяна в очаквания модел на икономическите ползи;

б) определяне на нов срок на годност - при промяна в параметрите, които предприятието е взело предвид при определяне на първоначалния срок на годност;

в) изменения в отчетната стойност на налични амортизируеми активи, които могат да бъдат:

- увеличения на отчетната стойност от извършени от предприятието подобрения, и/или

- увеличения или намаления на отчетната стойност по реда на друг счетоводен стандарт или указания от МФ;

г) определяне на нова остатъчна стойност - при промяна в параметрите, които предприятието е взело предвид при определяне на първоначалната остатъчна стойност.

Пример: *Промяна в амортизационния план за 2026 г. поради извършен основен ремонт на дълготраен материален актив за 1 800 евро. в края на м. декември 2025 г.*

През 2025 г.

ДМА с отчетна стойност 2 000 евро и остатъчна стойност 200 евро. (10 % от отчетната стойност) е с амортизируема стойност 1 800 евро.; срок на годност 5 г.; амортизационна норма 20 % (100: 5). Начислени разходи за амортизация 360 евро.

В края на декември 2025 г. на този ДМА е извършен основен ремонт за 1 800 евро.

През 2026 г.

Отчетната стойност през 2026 г. се увеличава от 2 000 евро на 3 800 евро (203/2071).

Остатъчната стойност през 2026 г. също се увеличава на 380 евро (10 % от 3 800 евро).

Амортизируемата стойност за 2026 г. е: 3 800 евро – 380 евро – 360 евро = 3 060 евро.

Срокът на годност не е променен от постоянно действащата работна комисия, назначена със заповед на ръководителя (съгласно т. 7.2 и т. 7.3 от СС 4 *Отчитане на амортизациите),* която периодически преразглежда метода на амортизация и срока на годност.

Амортизационната норма 100:4 год. = 25 %.

ГАК 25 % х 3 060 евро = 765 евро - промяна в индивидуалния амортизационен план на дълготрайния актив за 2026 г. в посока увеличение на амортизируемата стойност при наличие на събитие „извършен основен ремонт“.

Години	Срок на годност	Отчетна стойност	Остатъч. ст. 10 %	Амортизируема стойност	ГАН %	ГАК	Акумулирана амортизация На 01.01.	Акумулирана амортизация на 31.12.	Балансова стойност
1	*2*	*3*	*4*	*5=3-4-9*	*6*	*7=5x6*	*8*	*9*	*10-3-9*
2025	5	2000	200	1800	20	360	-	360	1440
2026	4	**3800**	**380**	3060	25	765	360	1125	2775
2027	4	3800	380	3060	25	765	1125	1890	1910
2028	4	3800	380	3060	25	765	1890	2655	1145
2029	4	3800	**380**	3060	25	765	2655	**3420**	**380**

Пояснение: балансовата стойност на актива е равна на остатъчната стойност в края на срока на годност.

В случай, че през годината е извършен основен ремонт се прави промяна в амортизационния план. С цел математическа точност на изчисленията в годишната амортизационна квота се прилага следната спомагателна таблица, като една година (12 месеца) се приравнява на единица.

12 месеца = 1
11 месеца = 11:12 = 0,92
10 месеца = 10:12 = 0,83
09 месеца = 9:12 = 0,75
08 месеца = 8:12 = 0,67
07 месеца = 7:12 = 0,58
06 месеца = 6:12 = 0,50
05 месеца = 5:12 = 0,42
04 месеца = 4:12 = 0,33
03 месеца = 3:12 = 0,25
02 месеца = 2:12 = 0,17
01 месец = 1:12 = 0,08

Пример:

През 2026 г.

Извършен основен ремонт през юни 2026 г. за 1800 евро.

Отчетната стойност на актива се увеличава от м. юли 2026 г. от 2000 евро на **3800 евро** (203/2071). Остатъчната стойност също се увеличава от м. юли 2026 г. от 200 евро на 380 евро (10 % от 3 800 евро).

Амортизируемата стойност от м. юли за 2026 г. е: 3 800 евро - 380 евро - 540 евро (360 евро + 180 евро) = **2 880 евро.**

Срокът на годност не е променен от постоянно действащата работна комисия, назначена със заповед на ръководителя (съгласно т. 7.2 и т. 7.3 от СС 4 *Отчитане на амортизациите),* която проследява движението на дълготрайните амортизируеми активи и периодически преразглежда метода на амортизация и срока на годност.

Амортизационната норма 100 : 3,5 г.(5 -1,5) = 28,6 %

ГАК 28,6% х 2 880 евро = 823 евро

Години	Срок на годност	Отчетна стойност	Остатъч. ст. 10 %	Амортизируема стойност	ГАН %	ГАК	Акумулирана амортизация на 01.01.	Акумулирана амортизация на 31.12.	Балансова стойност
1	*2*	*3*	*4*	*5=3-4-9*	*6*	*7=5x6*	*8*	*9*	*10-3-9*
2025	5	2000	200	1800	20	360	-	360	1440
2026 от м. 01 до м. 06	5	2000	200	1800	10 (20x0.5)	180 (360x0.5)	360	540	1460
2026 от м. 07 до м. 12	3.5	3800	380	2880 (3800-380-540)	14.3 (28.6x0.5)	411 (823x0.5)	540	951	2849
2027	3.5	3800	380	2880	28.6	823	951	1774	2026
2028	3.5	3800	380	2880	28.6	823	1774	2597	1203
2029	3.5	**3800**	**380**	2880	28.6	823	2597	***3420***	**380**

Пояснение: Балансовата стойност на актива е равна на отчетната стойност в края на срока на годност.

При определяне на годишните амортизации амортизируемите активи се разпределят в категориите, определени в ***Приложение № 3***, като в съответствие с т. 27 от ДДС № 05 от 2016 г., **БАН предоставя възможност на подведомствените си разпоредители с бюджет, които оперират със специализирани активи, сами да определят амортизационната си политика за тези амортизируеми активи.**

XI. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Амортизационната политика се издава в съответствие със Закона за счетоводство, Закона за публичните финанси, приложимите счетоводни стандарти, и указанията на Министерство на финансите за прилагането им в бюджетните организации, Счетоводната политика на БАН, Единната бюджетна класификация и Сметкоплана на бюджетните организации.

§ 2. Настоящата счетоводна политика се прилага, считано от 01.01.2026 г.

§ 3. Съгласно т.8.8. от ДДС 20/2004 г., доколкото не е определено друго от МФ, промяната в счетоводната и амортизационната политика **не се прилага с обратна сила за минали години**, не се преизчислява сравнителната информация за предходни периоди и не се изготвят проформа-отчети. При наличието на промени в счетоводната и амортизационната политика, които оказват съществен ефект върху данните за предходни години на ниво консолидирана отчетност в системата на БАН и е налице практическа възможност този ефект да се измери с разумна точност, следва същият да бъде оповестен в приложението на годишния финансов отчет.

§ 4. За всички въпроси, не включени в настоящата счетоводна политика се прилага разпоредбите на действащото законодателство в областта на счетоводството и указанията, давани от Министерството на финансите.

§ 5. Амортизационната политика е неразделна част от амортизационната политика и СФУК на БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ.

Амортизационната политика на Българската академия на науките е изготвена от отдел „Бюджетно, финансиране, счетоводна дейност (БФСД) под ръководството на началник отдел той и главен счетоводител – Росица Деянова.

Приложение № 1

З А П О В Е Д

№ ..... / ..... г.

На основание Амортизационна политика на Българската академия на науките **раздел X „ДРУГА ИНФОРМАЦИЯ“ , т.10.1. буква „б“ и т. 10.2. буква „г“.**

НАЗНАЧАВАМ:

Постоянно действаща комисия за преглед на дълготрайните нефинансови активи в ..... в състав:

Председател:

..... – .....

Членове:

1. ..... – .....
2. ..... – .....
3. ..... – .....

Резервни членове:

1. ..... – .....
2. ..... – .....

Със следните задължения:

1. Комисията да документира въвеждането в употреба на дълготрайните нефинансови активи и да удостоверява датата на въвеждане в употреба, необходима за определяне на началния момент на начисляване на амортизацията.

2. Комисията при извършване на инвентаризация в срок до **30 декември**, да извършва преглед на наличните дълготрайни нефинансови активи с оглед установяване на необходимостта от преразглеждане на определения срок на годност при наличие на съответните предпоставки, включително промени в техническото или физическото състояние на актива, извършени ремонти, подобрения, модернизации, промени в начина на използване и други обстоятелства, които могат да окажат влияние върху срока на годност.

3. При установяване на предпоставки за промяна на срока на годност комисията да изготвя мотивирано предложение, съдържащо най-малко идентификация на актива, досегашния срок на годност, предложената промяна и основанията за нея, и да го представя на ..... за предприемане на необходимите действия съгласно Амортизационната политика на БАН.

4. Комисията да извършва преглед за наличието на дълготрайни нефинансови активи, които са **трайно неупотребявани за период, по-дълъг от една година**, и при установяване на такива активи да изготвя списък, съдържащ идентификационните данни на активите и мотивирана обосновка за причините за неупотребата им.

5. При необходимост комисията да прави предложения за предприемане на последващи действия по отношение на установените трайно неупотребявани активи съгласно действащата Амортизационна политика, счетоводната политика и вътрешните правила на БАН.

6. За извършените проверки и установените обстоятелства комисията да съставя необходимите документи и протоколи, които се представят в ..... за последващо счетоводно отразяване и съхранение.

7. При отсъствие на председателя или на член на комисията същият да бъде заместван от определен резервен член.

8. Комисията да изпълнява задълженията си и при възникване на конкретна необходимост от преглед на активи извън ежегодния преглед по т. 2.

Настоящата заповед да се доведе до знанието на всички заинтересовани лица за сведение и изпълнение.

Заповедта е постоянна и е в сила до нейното изрично отменяне или промяна в състава на комисията.

Контролът по изпълнението на настоящата заповед възлагам на ..... – .....

ДИРЕКТОР:

/...../

Приложение № 2

ИНВЕНТАРНА КНИГА

за дълготрайните нефинансови активи

Сметка	Инвентарен №	Наименование на актива	Дата на придобиване	Дата на въвеждане в употреба	Отчетна стойност	Амортизируема стойност	Балансова стойност	Остатъчна стойност	Местонахождение	МОЛ

Забележка:

1. Инвентарната книга съдържа основните идентификационни, счетоводни данни и данни за местонахождението на дълготрайните нефинансови активи .
2. За всеки актив се води отделна **инвентарна карта**, когато това е необходимо за аналитичното му отчитане и проследяване на промените.
3. Данните в инвентарната книга се актуализират при придобиване, преместване, промяна на материалноотговорното/приелото лице, промяна в отчетната стойност, амортизацията или при извеждане от употреба и отписване на актива.

Приложение № 3

Категории амортизируеми активи, годишни амортизационни норми и остатъчна стойност

Категория активи	**Описание**	**Годишна амортизационна норма (%)**	**Срок на годност**	**Остатъчна стойност**
Категория 01	Масивни сгради (Административни сгради, общежития, почивни станции, учебни центрове, отчитани по сметки 2031, 2032, 2038 и в някои случаи по 2039)	1.25	80	25%
Категория 02	Полумасивни и паянтови сгради (гаражи, павилиони, халета, складове, производствени, стопански сгради и др., отчитани по сметка 2039)	2.5	40	15%
Категория 03	Машини, съоръжения, производствено оборудване, апаратура и други ДМА (Активи, отчитани по сметки 2049, 2091 и 2099)	20	5	15%
Категория 04	Транспортни средства (Активи, отчитани по сметки 2051 и 2059)	12.5	8	15%
Категория 05	Компютри, периферни устройства за тях (Активи, отчитани по сметка 2041)	25	4	Не се определя
Категория 06	Дълготрайни нематериални активи (Активи, отчитани по сметки 2101, 2102 и 2109)	25, но не по-малко от 100/годините на правно ограничение	4, но не повече от годините на правно ограничение	Не се определя
Категория 07	Офис оборудване, стопански инвентар (Активи, отчитани по сметка 2060)	20	5	Не се определя
Категория 08	Инфраструктурни обекти (Активи, отчитани по сметка 2202)	4	25	25%
Категория 09	Специфични активи	Определя се от звеното	Определя се от звеното	Определя се от звеното
Категория 10	Амортизируеми активи с отчетна стойност до 1500 евро вкл. без ДДС	50	2	0%

Забележка: Не се определя остатъчна стойност на активите, **за които се определя 2-годишен срок на амортизиране на основание дадените указания от Министерството на финансите в т. 30 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г.**

Приложение № 4

ПРИЕМО-ПРЕДАВАТЕЛЕН ПРОТОКОЛ
за прехвърлени амортизируеми активи №.....

ИНФОРМАЦИЯ

Днес.....г. в гр. .....между страните:

Разпоредител:

представляващ:

наричан: Предаваща Страна Приемаща Страна

се подписа настоящият Приемо-предавателен протокол, наричан по-нататък за краткост Протокол, при следните условия:

Чл.1. Предаващата Страна предаде, а Приемащата Страна прие, както следва:

№	Подробно описание	мярка	количество	ед.цена	общо
1					
2					
3					
				ОБЩО:	**0.00**

Чл.2. Активите се прехвърлят със следните счетоводни записвания:
За Предаващата страна:

№	Наименование	Отчетна група	Счетоводна сметка		Стойност
			Д-т с/ка	К-т с/ка	
1					
2					
3					
				ОБЩО:	**0.00**

За Приемащата страна:

№	Наименование	Отчетна група	Счетоводна сметка		Стойност
			Д-т с/ка	К-т с/ка	
1					
2					
3					
				ОБЩО:	**0.00**

Чл.3. Към настоящия протокол се прилагат и индивидуалните амортизационни планове на прехвърлените активи (Приложение №.....)

Чл.4. Приемащата страна прие предаденото от Предаващата страна без възражения по отношение на количеството и качеството.

Чл.5. Протоколът се подписа в два еднакви екземпляра - по един за всяка от страните.

За Предаващата страна:.....
(име, фамилия, длъжност и подпис)

За Приемащата страна:
(име, фамилия, длъжност и подпис)

При прехвърляне на амортизируем актив между звена на БАН се възприема подхода на брутно отразяване на отчетната стойност на акумулираната амортизация. Звеното – получател завежда актива със следната счетоводна статия:

Дт с/ки гр. 20, 21 и 22 – с отчетната стойност на актива (ОС)

Кт с/ка 7600 – с балансовата стойност на актива (ОС-АА)

Кт с/ки гр.24 – с акумулираната амортизация (АА)

При прехвърляне на амортизируеми активи между разпоредителите в системата на БАН (вътрешни разчети) получателят на актива залага нов амортизационен план въз основа на негова преценка за съответните компоненти.

Прехвърлянето на амортизируеми активи между бюджетни организации в рамките на различни първостепенни разпоредители с бюджет се отразява от прехвърлителя и получателя по съответните сметки 76Х2 по досегашната балансова стойност, фигуриращa в отчетността на бюджетната организация – прехвърлител.

♦Записвания в организацията – получател:

Дт с/ки 20, 21 и 22 – с балансовата стойност

Кт с/ка 76Х2 – с балансовата стойност

♦Записвания в организацията – прехвърлител:

Дт с/ки 2417, 2419

Дт с/ка 76Х2 – с балансовата стойност

Кт с/ки гр. 20, 21 и 22

Прехвърлянето се извършва при спазване на указанията на т.20.6 от ДДС №20/2004 г. След прехвърлянето получателя амортизира нефинансовия дълготраен актив в съответствие със счетоводната си политика.

Приложение № 5

.....
(Наименование на бюджетната организация)

ПРОТОКОЛ №.....
за въвеждане в употреба (експлоатация) на Дълготраен актив

ИНФОРМАЦИЯ

Днес.....г. в гр. .....се подписа настоящият Протокол за въвеждане в употреба (експлоатация) на Дълготраен актив (ДА), наричан по-нататък за краткост Протокол, при следните условия:

Чл.1. Комисията прие ДА, при следните условия:

№	Подробно описание на Дълготрайния актив	мярка	количество	ед.цена	общо
1		бр			0.00
2					0.00
3					0.00
				ОБЩО:	0.00

Чл.2. Активът е придобит с документ №.....от дата:

Чл.3. Основание за въвеждане в употреба (експлоатация):

а) Предоставен за ползване на:.....
(име, фамилия и длъжност)

б) Вътрешен протокол за приемане на завършен обект, подобрение и въвеждане в експлоатация (когато не се изисква провеждане на държавна приемателна комисия и даване на разрешение за ползване) - дата:.....г.

в) Дата на доставка и въвеждане в употреба (за активи, които не изискват монтаж):.....г.

Чл.4. Дата на първоначално въвеждане в употреба (експлоатация):.....г.

Чл.5. Активът е включен в амортизационен план, считано от м.....г. със следните параметри:

Категория актив според амортизационната политика на БАН	Срок на годност	Годишна амортизационна квота	Остатъчна стойност	Амортизируема сума
Категория 03 Машини, съоръжения, производствено оборудване, апаратура и други ДМА	5 години			

Чл.6. Протоколът се подписа в два еднакви екземпляра - по един за всяка от страните.

Длъжностни лица въвели актива в употреба (експлоатация), съставители:

1.....
(име, фамилия, длъжност и подпис)
2.....
(име, фамилия, длъжност и подпис)
3.....
(име, фамилия, длъжност и подпис)

Материално отговорно лице:.....
(име, фамилия, длъжност и подпис)

Главен счетоводител:
(име, фамилия и подпис)

ПРЕДНАЗАНЧЕНИЕ И РЕКВИЗИТИ

Протоколът за въвеждане в употреба (експлоятация) е документ, с който се документира фактическото предоставяне за ползване или въвеждане в експлоатация на активи, което много често се извършва в различен момент от момента на тяхното придобиване.Необходимостта от съставянето на този документ се поражда и във връзка с изискванията на Закона за счетоводството. Съгласно чл. 3, ал. 3 от ЗСч,предприятията осъществяват текущото счетоводно отчитане на основата на документална обоснованост на стопанските операции и факти при спазване изискванията за съставянето на документи по този закон.В тази връзка са приложими и разпоредбите на чл. 6, ал. 3 от Закона за счетоводството, с които е определено, че първичният счетоводен документ, който засяга само дейността на предприятието, съдържа най-малко следната информация:

1. наименование и номер на документа, съдържащ само арабски цифри;
2. дата на издаване;
3. наименование на предприятието;
4. предмет, натурално и стойностно изражение на стопанската операция;
5. име и подпис на съставителя.

Съгласно ал. 4 от цитираната разпоредба, при съставяне на счетоводен документ, който засяга само дейността на предприятието чрез автоматични устройства или системи, подписът на съставителя може да се замени с цифров или с друг идентификатор, еднозначно разпознаващ и определящ съставителя на счетоводния документ.

Реквизитите на този документ не са нормативно регламентирани и се ограничават до тези, които бюджетната операция може да включи в информацията, свързана с начисляване на амортизациите, както и във връзка с правилата за придобиване и опазване на активите, утвърдени от ръководителя на организацията във връзка с изпълнение на неговите отговорности по смисъла на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (виж Методическите насоки по елементите на финансовото управление и контрол,издадени от Министерството на финансите на основание чл. 10, ал. 3 от Закона за финансовото управление и контрол впубличния сектор (ЗФУКПС) от 11.09.2006 г.).